

Rom 3, 20

20: Derfor blir intet kjød rettferdiggjort for ham ved lovgjerninger. For ved loven kommer erkjennelse av synd.

Her får vi årsaken til at loven virker at hver munn blir lukket og hele verden blir skyldig for Gud. Apostelen sier det kommer av at slik er alt kjød. Det kan ikke bli rettferdig gjennom lovgjerninger. Uttrykkene som brukes her er altomfattende. "Intet kjød" inkluderer alle mennesker. "Lovgjerninger" betegner gjerninger etter enhver lov, både den som jødene har uttrykkelig gjengitt i sine skrifter, såvel som den alle mennesker har innskrevet i hjertet, ettersom det i sammenhengen refererer seg til uttrykket "intet kjød".

Men grunnen til at intet kjød skal bli rettferdiggjort ved lovgjerninger, ligger ikke i noen slags ufullkommenhet i Guds lov. Det er ikke slik at en fullkommen oppfyllelse av loven ikke skulle være noen virkelig rettferdighet innfor Gud. Nei, loven er i sannhet "hellig og rettferdig og god". Og den som er fullkommen og gjør nøyaktig det Guds lov krever, er dermed selvsagt rettferdig og frelst, uten at det var nødvendig med noen mellommann til å gjøre det for ham. Men det hele skyldes at alt kjød etter syndefallet er så fordervet, at det ikke finnes noe menneske som er eller gjør det loven krever. På denne måten forklarer Paulus at "alle de som holder seg til lovgjerninger, er under forbannelse". "For", sier han, "det er skrevet: Forbannet er hver den som ikke holder fast ved alt det som står skrevet i lovens bok, slik at han gjør det" (Gal 3: 10).

Rettferdig overfor loven er bare den som på ethvert område, og til enhver tid, både er og gjør nøyaktig det loven krever. Den som bare en eneste gang, på ett eneste punkt har brutt Den Hellige Guds bud, er straks dømt som lovbryter. Dermed er hans muligheter til å bli rettferdig gjennom loven, for alltid ødelagt - selv om han senere på alle områder og til enhver tid skulle vise seg å leve fullkomment. For når det gjelder et eventuelt senere fullkomment liv og levnet, så var han jo under enhver omstendighet etter loven skyldig til å leve slik. Det kunne ikke gjøre godt igjen hans tidligere synd, like lite som en tyv blir frikjent fordi han en tid ikke har stjålet. Han står ennå som tyv på grunn av det lovbrudd han en gang har begått.

En hykler, som ikke tar Herrens bud og dommer alvorlig, ikke tar dem som de lyder, han oppfører seg som om han tror at om han vel synder i ett og annet, så er det ikke så farlig når han på andre områder gjør mye godt. Spesielt hvis han ikke fullbyrder synden i utvortes gjerning. Da anser han seg slett ikke skyldig for Gud, på tross av at han degger for synden i sitt hjerte. Men det er på en ganske annen måte Herren kommer til å dømme ham. Herren Kristus uttaler uttrykkelig at den som aldri har vært en morder som lot blodet flyte, men har båret på vrede og hat, han skal dømmes som en morder. Og den som aldri fysisk har drevet hor, men bare "ser på en kvinne for å begjære henne",

han skal dømmes som en horkar, for han "har allerede drevet hor med henne i sitt hjerte". Dette taler Herren.

Slik er det Herren Gud dømmes i forholdet til hvert enkelt av hans bud. Derfor avslutter han også loven med disse ordene: "Du skal ikke begjære ...". Til og med den som kjemper mot sitt onde begjær, er allerede dømt skyldig. For han skal ikke en gang ha noe ondt begjær. Men nå er altså hvert eneste menneske født med en natur hvor det alltid er syndige lyster og begjær, enten det vil det eller ikke. Da er det allerede i sin natur et "vredens barn" (Ef 2: 3). Og bare på grunn av denne sin natur, er det dermed umulig for et menneske å bli rettferdig gjennom lovens gjerninger.

Intet kjød, sier apostelen - "intet kjød blir rettferdiggjort for ham ved lovgjerninger". Han bruker ordet kjød fordi han refererer til den naturlige fødselen. Gjennom den har alt kjød sin natur, som Kristus sier det: "Det som er født av kjødet, er kjød" (Joh 3: 6). Men nå er "alt kjød", alle menneskers natur, slik som den ble ved syndefallet. Den er alltid fullstendig fylt opp av den gamle slangens sæd, og død fra det liv som er av Gud. For Skaperen hadde bestemt at alt i naturen, gras, busker og trær, "hvert etter sitt slag", fisker, fugler og alle slags dyr, skulle ved sin forplantning beholde sin art, slik vi også ser at det har skjedd. Derfor ble det også av en slange født bare slanger. Leopardenes unger ble også leoparder. Slik er også alle menneskenes barn født med den samme natur som de første falne menneskene hadde, fylt opp av slangens sæd: fiendskap mot Gud, forakt for hans vesen og vilje, anlegg for alt mulig vondt, osv. Slik beskriver også Gud menneskene allerede i Bibelens sjette kapittel: "Herren så at menneskenes ondskap var stor på jorden, og at alle tanker og hensikter i deres hjerter var onde hele dagen lang". Og slik er, av naturen, fremdeles "alt kjød", dvs. alt som har navn av menneske,

Men disse fromme og hellige, virkelig åndelige kristne, de må da være unntak når det gjelder dette medfødte forderv? Nåden har da ikke bare født en hellig Ånd i dem? Den har da også virket at de helt igjennom er rene, også når det gjelder det de bærer med seg fra sin naturlige fødsel? Skulle noen komme på slike tanker, så er det en så totalt feilaktig innbilning, så totalt i strid med sannheten, sier Luther, "som om noen sa at vår Herre Gud hadde falt i synd - som jo er umulig". Derfor sier også Skriften at kjød og blod aldri kan arve Guds rike, men at vi alle må "forvandles", også de som lever, når Herren kommer for å dømme verden (1Kor 15: 44-52). Slik er alltid det som er født av kjødet, syndig og ureint. David sier at all hans elendighet og syndige tilstand fikk han i sin naturlige fødsel: "Se, jeg er født i misgjerning, og min mor har unnfanget meg i synd" (Sal 51: 7).

Når vi tenker over alt dette, har vi ingen vanskeligheter med å forstå at Paulus så bestemt kan slå fast at intet kjød kan bli rettferdiggjort gjennom noen slags gjerninger. For vår medfødte natur er så full av synd. Og opp mot den stiller Gud sin hellige lovs speil, som ikke en gang tåler den minste syndige tanke, den minste kjølighet i hjertet overfor Gud eller vår neste, men krever at vi skal elske Gud av hele vårt hjerte, ja av alle sjelens krefter, og elske hvert eneste menneske - ikke bare noen

spesielle, men alt som kalles vår neste. Alt skal vi elske som oss selv -! Og det skal ikke skje et eller annet øyeblikk, men hver stund i vårt liv. Hvordan kan da noe menneske i egen person tekkes Gud?

Til slutt må vi nevne ennå et forhold som forklarer hvorfor intet kjød kan bli rettfærdiggjort gjennom lovens gjerninger. Det er få mennesker som har dette klart for seg. Dette at bare det faktum at loven ble gitt oss, og vårt behov for å leve etter den - er nok til å domfelle oss når Gud dømmer. Først dette at Gud har gitt oss en slik lov med dens krav, dommer og løfter. Det er jo allerede tilstrekkelig vitnesbyrd om at vi ikke er gode - når vi behøver slike bud og dommer. Og for det andre: at du gjør det gode og skyr det onde, bare på grunn av det budene taler til deg, på grunn av dens trusler og løfter. Bare det er jo en svart flekk på din fromhet. For det var jo bare vårt hjertes inderlige godhet som skulle drive oss til alt godt. Ellers må vi jo være roboter, som bare holdes tilbake av en ytre makt, fra å gjøre det onde som vi bærer på i vårt hjerte.

La oss tenke oss at noen overlater barnet sitt til deg for en ukes tid, og sier til deg: "Jeg må dessverre be deg være særskilt oppmerksom på barnet, så det ikke kommer til å stjele noe!" Senere bringer du barnet tilbake, og forteller foreldrene at det har ikke stjålet noe. Var det dermed en god attest om dette barnet? "Nei, det stakkars barnet!" sier du. Hvorfor det, det hadde jo ikke stjålet? "Nei", sier du, "men bare det faktum at barnet måtte voktes på den måten, er jo et sørgelig vitnesbyrd om tilstanden".

Akkurat sånn er det jo med oss. Er det ikke nettopp en sånn "vekker" loven er over oss, når den sier: "Du skal ikke stjele! Du skal ikke dyrke avguder! Du skal ikke slå ihjel! Du skal ikke drive hor! Du skal ikke lyve!" -? Hva er det alle slike bud og påminnelser vitner om? Er det noe annet enn at de er gitt fordi vi er slike tyver, avgudsdyrkere, mordere, som driver hor, som er løgnere? F. eks. budet: "Du skal ikke stjele", det hvisker oss stille i øret: Du er jo en slik en som må voktes, men nå må du passe på at du ikke stjeler. Budet: "Du skal ikke drive hor", sier jo: du kjenner begjæret, men nå må du ikke la det slippe til! Budet: "Du skal ikke ha andre guder foruten meg", det sier jo indirekte: Du elsker meg ikke, jeg må pålegge deg det! Slik ligger det i hvert bud en anklage. Og når det så ikke bare er syndens utbrudd Herren Gud forbyr, men også hver ond tendens, tanke, begjær - Ikke bare at det onde han vil skal holdes tilbake, likesom stenges inne i hjertet, men at det rett og slett ikke skal finnes der. Når han tvertimot vil at du skal selv elske det gode, slik at du av deg selv, av ditt eget gode hjerte, gjør alt det som er godt -. Ja, da er bare det faktum at loven er gitt oss, med alle dens advarsler og løfter, vitnesbyrd nok om at vi ikke kunne bli rettfærdige for Gud. Og bare det at vi gjør det gode og vokter oss for det onde, utelukkende fordi loven krever det av oss, er nok bevis for at vi ikke holder loven - som først og fremst krever et godt og hellig hjerte. I alt dette ser vi ennå klarere at "intet kjød blir rettfærdiggjort for ham ved lovgjerninger".

For ved loven kommer erkjennelse av synd. Det var dette loven skulle tjene til. Det er ikke bare det Paulus vil ha sagt, at vi gjennom loven får begrep om synden generelt. Ikke slik at hvis det ikke var gitt noen lov, så ville vi ikke kjenne til noen synd, ikke vite hva som var godt og ondt. Nei, meningen

er at gjennom loven blir vi overbevist om at vi er syndere! For med disse ordene tar Paulus bare opp igjen det han sa i det foregående verset, at lovens endelige mål var at "hver munn skal bli lukket og hele verden bli skyldig for Gud".

Men hvordan er det dette skjer, at vi gjennom loven lærer å kjenne synden? Det skjer spesielt på to måter: Først at loven taler til vår samvittighet. Den stiller oss overfor Guds hellige bud og formaninger, og vekker oss opp til å tenke alvorlig over om vi har vært og gjort det Guds hellige bud krever. Ved at vårt liv slik blir sammenliknet med Herrens bud, kan vi våkne opp av søvnen, og få se at ikke bare bryter vi budene, men, slik vi er, så er vi også dømt til døden. Nå ser vi våre mest markerte syndige gjerninger. Men ennå har vi ingen dypere erfaring av syndens makt i våre liv. Denne dypere syndserkjennelsen får vi vanligvis først når vi i noen tid alvorlig har forsøkt å leve helt og fullt etter Herrens bud, motstå og avlegge enhver synd, og i alle ting gjøre det vi vet er Herrens vilje. Får denne prosessen gå dypt nok, blir vi stående totalt avkledd. Syndens makt over naturen overvinner oss, og driver oss ut i nye overtredelser.

Først nå begynner mennesket å forskrekkes over seg selv. Det opplever at det rett og slett ligger under for syndens makt. At det er en trell, solgt under synden. Det får se at Gud vil ikke bare ha gjerninger, men først og fremst hjertets kjærlighet. Nå er vi ikke innstilt på noe hyklerisk vitnesbyrd overfor Gud, ved å si at vi elsker ham. Nå vil vi virkelig elske ham. Men da opplever vi at hjertet er helt kaldt i sitt forhold til Herren Gud, - men derimot fullt av kjærlighet til alt annet, så vi først og fremst tenker på oss selv, uten videre tanke for andres ve og vel. Når vi burde være opptatt med å inderlig våke og be, da er vårt sinn adspredt og uanfektet. Når jeg så burde være sønderknust og angrende over denne tilstanden, så er jeg istedet lettsindig, hard og sikker. På denne måten lærer menneskene gjennom loven å kjenne hvor fulle av synd de er - forutsatt at de ikke bare vil vite om Herrens vilje, men også i fullt alvor er innstilt på å leve etter den.

Først når menneskene opplever at de er fulle av synd, er ugudelige, harde, hyklerske, avmektige, bundet i synd, og dermed dømt til døden -. Ser at de ikke kan berge seg uten nåden, og heller ikke lenger kan trøste seg til sin omvendelse, men gir opp all mulighet for noen egen rettferdighet og kraft -. Først da har Gud oppnådd sitt endelige mål med loven. Da får samtidig den fortapte synderen del i Kristi fullkomne rettferdighet, og dermed alt det loven krevde. Dette går så apostelen nærmere inn på i det følgende.